

ΙΙ. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΟΠΙΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

- 1. Η επίδραση της σύγχρονης οικονομίας στις διατόπιες συναλλαγές και στο συμβατικό δίκαιο.**
- 2. Συμβάσεις προώθησης πωλήσεων στο ελληνικό δίκαιο του εξωτερικού εμπορίου: η διαμόρφωση της συμβάσεως του εμπορικού αντιπροσώπου στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά. Οφειλόμενες αποζημιώσεις εξαιτίας της καταγγελίας των συμβάσεων.**
- 3. Συμβάσεις δικαιόχρησης (franchising) και ανάπτυξη των οικονομικών συναλλαγών στις Βαλκανικές και Ανατολικο-Ευρωπαϊκές χώρες - προβλήματα στο χώρο της νομικής πράξης και του διεθνούς δικαίου.**
- 4. Η Ελληνική νομοθεσία για τις εξωχώριες (off-shore) επιχειρήσεις - συμβολή στην ανάπτυξη των διατόπιων συναλλαγών.**
- 5. Οι συμβάσεις Factoring και Forfaiting ως μέσο προώθησης του διαβαλκανικού εξωτερικού εμπορίου.**
- 6. Προβλήματα επέκτασης του θεσμού της χρηματοδοτικής μίσθωσης στις χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης.**

Η ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΗΣ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΙΣ ΔΙΑΤΟΠΙΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Καθηγητής Χαρίλαος Κεφάλας*

1. Η συνεχώς εντεινόμενη και ογκούμενη διεθνοποίηση των συναλλαγών, σε συνδυασμό με την αλματώδη τεχνολογική ανάπτυξη, αποτελούν τις κύριες αιτίες διαμόρφωσης και ταχείας διάδοσης νέων μορφών συμβάσεων στους διάφορους τομείς της οικονομίας¹.

Η αναζήτηση νέων μεθόδων διάθεσης των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών, η επέκταση των τραπεζικών δραστηριοτήτων καθώς και η διείσδυση στις αναδυόμενες νέες αγορές, εκτός από τη συμβολή τους στη διάπλαση των νέων συμβατικών μορφών ή τη διεύρυνση των καθιερωμένων τρόπων συναλλαγών διαμορφώνουν και το ρυθμιστικό πλαίσιο στις συμβάσεις εξ αποστάσεως και στις διατόπιες συναλλαγές².

Η δημιουργία αυτή των νέων συμβατικών μορφών αποτελεί προφανώς θετική εκδήλωση αφού στηρίζει και προωθεί τις συναλλακτικές σχέσεις ταυτόχρονα όμως θα πρέπει να επισημανθεί, και αυτό είναι φυσικό, η ανάδειξη σειράς ρυθμιστικών και λειτουργικών προβλημάτων, τα οποία εντοπίζονται ιδίως στο στάδιο της παθολογικής εξέλιξης της ενοχής.

2. Η έλλειψη νομοθετικών ή έστω νομολογιακά κατοχυρωμένων ρυθμίσεων δημιουργεί κλίμα ανασφάλειας και αβεβαιότητας στους συναλλασσόμενους. Αυτός όμως είναι και ο κίνδυνος που αναλαμβάνουν οι καταναλωτές των προϊόντων ή οι αποδέκτες των υπηρεσιών προσχωρώντας στο σύστημα των έντονων και ταχύτατων συναλλακτικών προδιαγραφών που επιβάλλονται από τις συνθήκες της αγοράς³.

3. Σύγχρονοι νέοι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί εμφανίζονται με τη μορφή εταιρειών όπως λ.χ. οι εταιρείες α) αμοιβαίων εγγυήσεων⁴, β) Πρακτόρευση επιχει-

* Καθηγητής του Παντείου Πανεπιστημίου, Διευθυντής του Κ.Ε.Δ.Σ.Υ.

¹ Βλ. Απ. Γεωργιάδη, *Νέες μορφές συμβάσεων της σύγχρονης οικονομίας*, Αθήνα-Κομοτηνή, 1992, σ. 4,7 και *passim*.

² Βλ. Martinek, *Moderne Verfragstypen*, Bd I, 1991, σ. 5επ, 18. United Nations, *Conv. on Contracts for Int. Sale of Goods*, 1994, σ. 48,b4επ.

³ Βλ. Schäfer/Ott, *Lehrbuch der ökonomischen Analyse der Zivilrechts*, 1986,σ.10επ.

⁴ Ν. 2367/95 Βλ. και Αντ. Φώσκολου, «Εταιρείες αμοιβαίων εγγυήσεων - Η διεθνής εμπειρία και η εισαγωγή του θεσμού στην Ελλάδα». *ΔΕΕΤ (Δελτίον Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών)* 1996, αρ. 6, σ.45 επ.

ρηματικών απαιτήσεων⁵ factoring/forfaiting, γ) κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital)⁶ ή δ) χρηματοδοτικών μισθώσεων (Leasing)⁷. Στα πλαίσια της επέκτασης των τραπεζικών δραστηριοτήτων προσφέρονται νέα προϊόντα, όπως τα προθεσμιακά συμβόλαια (futures Contracts) ή τα χρηματοοικονομικά δικαιώματα (Option Contracts)⁸.

Η ανάγκη προσαρμογής του συστήματος διανομών και πωλήσεως των παραγόμενων προϊόντων στις απαιτήσεις της αγοράς, οδήγησε στην καθιέρωση της μεθόδου επέκτασης της δραστηριότητας των μεγάλων επιχειρήσεων καθιερώνοντας τις συμβάσεις δικαιόχρησης (franchising)⁹. Τέλος δε η μετατροπή και η επέκταση των παραδοσιακών μορφών ιδιοκτησίας ή μίσθωσης, εκδηλώθηκε νομοθετικά με τον θεσμό της πολυιδιοκτησίας ή χρονικά διαιρεμένης ιδιοκτησίας (Time-Sharing)¹⁰.

4. Οι νέοι αυτοί θεσμοί στηρίζουν και προωθούν τις συναλλαγές, ιδίως των ΜΜΕ και των μεμονωμένων επενδυτών, διευκολύνουν και επιταχύνουν τις χρηματικές συναλλαγές τέλος δε δίνουν συμφέρουσες λύσεις στα προβλήματα διακοπών των πολιτών με χαμηλά ή μεσαία εισοδήματα.

Ταυτόχρονα μεταβάλουν τη λογική και τη φιλοσοφία της κλασικής ενοχικής σύμβασης, οι περισσότεροι απ' αυτούς δε καθιερώνουν τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς ιδίως τις Τράπεζες, ως κύριο μοχλό εξυπηρέτησης και υλοποίησής τους αλλάζοντας ταυτόχρονα και τη γνωστή μέχρι σήμερα σχέση Τράπεζας-πελάτη¹¹.

⁵ Ν. 1905/1990 Βλ. Β. Βάθης, *Η σύμβαση Factoring*, Αθήνα 1995. Απ. Γεωργιάδης, *Η σύμβαση Factoring*, ΕΕμπ.Δ. 1995(ΜΣΤ) σ. 1επ. και την εκεί παρατιθέμενη βιβλιογραφία, ο ίδιος. *Νέες μορφές συμβάσεων*, όπ. παρ. σ. 65επ (Factoring) επίσης του αυτού, «Η χρηματοδοτική ανάληψη απαιτήσεων ΝοΒ 1988 (36) σ. 149επ, Αθ. Λιακόπουλος», «Η σύμβαση Factoring» *ΕΕμπ Δ* 1988, σ. 377 επ.

⁶ Ν.1775/88 Βλ. Μ. Ιακωβίδης, «Venture Capital», «Επιχειρηματικά Κεφάλαια Υψηλού Κινδύνου», *ΔΕΕΤ*, 1991, τ. 31, σ. 141 επ.

⁷ Ν. 1775/88 και Γεωργιάδης, *Νέες μορφές*, όπ. παρ. σ. 26 επ. Π. Παπαρσενίου, *Η σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης*, Αθήνα, 1994. Π. Μάζης, *Η χρηματοδοτική μίσθωση, Leasing*, Αθήνα 1990, αντί πολλών.

⁸ Βλ. Σ. Θωμαδάκης - Μ. Ξανθάκης, «Χρηματοοικονομικά δικαιώματα», *ΔΕΕΤ* 1989, σ. 2 επ, (Options Contracts) σ.10 επ. (Futures Contracts).

⁹ Βλ. Ηλ. Σουφλερός, *Οι συμβάσεις Franchising στο ελληνικό δίκαιο και στο κοινοτικό δίκαιο του ανταγωνισμού*, Αθήνα-Κομοτηνή, 1989 και τις εκεί σχετικές βιβλιογραφικές παραπομπές., Π. Οικονόμου, «Η εμπορική συνεργασία επιχειρήσεων τύπου Franchising», *ΔΕΕΤ*, 1988, τ. 19, σ. 45 επ, Απ. Γεωργιάδη, «Η σύμβαση Franchising», *Νο Β*, 1991 (39), σ. 193επ. και του ίδιου, *Νέες μορφές κλπ.*, όπ. παρ., σ. 92επ.

¹⁰ Ν. 1652/86 και Απ. Γεωργιάδης, «Η πολυιδιοκτησία ή χρονικά διαιρεμένη ιδιοκτησία», *ΕΛΛΔνη*, 1988 (29), σ. 1652επ.

¹¹ Βλ. Π. Μαλακός - Χαρ. Δεμίρης, *Νέα χρηματοοικονομικά προϊόντα*, ΕΤΕ, Αθήνα 1993.

5. Παράλληλα, κι' αυτό είναι φυσικό επακόλουθο, θέτουν προς επίλυση σειρά νομικών προβλημάτων.

5.1. Μεταξύ των κανόνων δικαίου, που ο νομοθέτης θέτει στη διάθεση των συμβαλλόμενων, για τη ρύθμιση της συμβατικής τους σχέσης και των ειδικότερων αναγκών που παρουσιάζονται στη συμβατική πραγματικότητα της οικονομίας, υπάρχει σημαντική απόσταση.

5.2. Ο αριθμός των συμβατικών τύπων που ρητά ρυθμίζονται στο ΑΚ η στον ΕμπΚ. είναι περιορισμένος. Και εκεί όμως όπου υπάρχει εκτενής νομοθετική ρύθμιση, ως προς ένα συμβατικό τύπο, ο νομοθέτης περιορίζεται στη σύλληψη μόνο της βασικής μορφής, με την οποία εμφανίζεται η ρυθμιζόμενη σύμβαση στις συναλλαγές.

5.3. Διαφοροποιήσεις του συγκεκριμένου συμβατικού τύπου που ρυθμίζεται κατά τρόπο ενιαίο στον νόμο, δεν υπάρχουν, γεγονός που κατ' αρχή εμφανίζεται ως κενό όταν πρόκειται για την αντιμετώπιση του μεγέθους, της ιδιομορφίας ή της οικονομικής σημασίας της συμβατικής παροχής ή ακόμη για τις τεχνικές ή οικονομικές δυνατότητες των συμβαλλομένων.

5.3.1. Ειδικότερα και όσον αφορά λ.χ. τη *χρηματοδοτική μίσθωση* (Leasing) ο προβληματισμός εκκινεί από την υπαγωγή της στις γνωστές συμβατικές μορφές με πρώτη τη *μίσθωση πράγματος* (ΑΚ 574επ). Όμως εκτός από ορισμένα στοιχεία της σύμβασης αυτής, που κι' αυτά εμφανίζονται παραλλαγμένα, εντοπίζονται και χαρακτηριστικά γνωρίσματα από τη σύμβαση *εντολής* (ΑΚ 713επ), αφού ο εκμισθωτής εντέλλεται τον μισθωτή να διαπραγματευθεί με τον προμηθευτή το αντικείμενο και τους όρους της σύμβασης. Εμπεριέχει ακόμη και στοιχεία της σύμβασης *εκχώρησης* (ΑΚ 455επ.), με την οποία η εταιρεία εκχωρεί τις απαιτήσεις που έχει κατά του προμηθευτή από τη σύμβαση πώλησης στον μισθωτή. Τέλος η *χρηματοδοτική μίσθωση* ομοιάζει και με το *σύμφωνο προαιρέσεως*, αφού παρέχεται στον μισθωτή το δικαίωμα, με μονομερή δήλωση του είτε να αγοράσει το πράγμα είτε να ανανεώσει τη μίσθωση για ορισμένο χρόνο¹².

5.3.2. Το αυτό ισχύει και για τη σύμβαση *δικαιόχρησης* (franchising), που υπάγεται και αυτή σε περισσότερους του ενός συμβατικούς τύπους του ενοχικού δικαίου. Δεσπόζουσα θέση για τον εντοπισμό της νομικής φύσης αυτής της σύμβασης αποτελεί ο χαρακτήρας της ως *διαρκούς ενοχικής σχέσης*¹³, σε συνδυασμό με το συνεργασιακό στοιχείο που κυριαρχεί στις σχέσεις *δότη και λήπτη* αλλά και

¹² Απ. Γεωργιάδης, *Νέες μορφές*, όπ. παρ, σ. 42 επ.

¹³ Λ. Γεωργακόπουλος, *Το δίκαιο των διαρκών ενοχών*, Αθήνα, 1979, σ. 61, P. Ulmer, *Der Vertragshänder Tatsachen und Rechtstragen Kaufmännischer Geschäftsbesorgung beim Absatz von Markenwaren*, München, 1969, σ. 459 επ.

από την κοινή τους επιδίωξη, ως συμβαλλομένων, να προωθήσουν δηλ. και να επεκτείνουν τις πωλήσεις. Τα στοιχεία αυτά ενισχύουν τη θέση ότι η σύμβαση δικαιόχρησης μοιάζει περισσότερο με την *αστική εταιρεία* των ΑΚ 741 επ. χωρίς αυτό να σημαίνει ότι παραγνωρίζονται στοιχεία της που πλησιάζουν την *πώληση* (ΑΚ 513επ), την *σύμβαση έργου* (ΑΚ 681επ.) ή ακόμη και τη *μίσθωση προσοδοφόρου αντικειμένου* (ΑΚ 638)¹⁴.

5.3.3. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η *πολυιδιοκτησία* ή *χρονικά διαιρεμένη ιδιοκτησία* επειδή εκφεύγει από τα πλαίσια του ενοχικού δικαιώματος εν ευρεία εννοία, και αγγίζει ή εισβάλλει στο χώρο των εμπράγματων δικαιωμάτων¹⁵.

5.3.3.ι. Η *πολυιδιοκτησία* ή *χρονικά διαιρεμένη ιδιοκτησία* αποτελεί πραγματώση της σύγχρονης αντίληψης για μακροχρόνια εξασφάλιση διακοπών σ' ένα μόνιμο τουριστικό κατάλυμα, χωρίς σημαντική οικονομική επένδυση και σε σταθερές τιμές, ιδίως για εκείνους που δεν έχουν τη δυνατότητα να αποκτήσουν και συντηρήσουν παραθεριστική κατοικία.

Το χρονομερίδιο, δηλαδή το δικαίωμα διαμονής σ' ένα τουριστικό κατάλυμα ορισμένο χρονικό διάστημα κάθε χρόνο, για ορισμένα χρόνια ή και χρονικώς απεριόριστα, δεν έχει πάντοτε και αναγκαία τη μορφή κυριότητας, αλλά μπορεί να διαμορφώνεται από το νομοθέτη και ως δικαίωμα άλλου τύπου. Συγκεκριμένα το χρονομερίδιο μπορεί να είναι - ανάλογα με τη ρύθμιση- - *εμπράγματης, ενοχικής ή εταιρικής φύσης*¹⁶.

5.3.4. Στη Γαλλία συνήθης είναι η μορφή εμφάνισης του θεσμού ως «αστικής εταιρείας συμμετοχής» (*société civile d' attribution*), κατά την οποία οι χρονομεριδιούχοι είναι μέτοχοι μιας εταιρείας στην οποία ανήκει το ακίνητο (τουριστικό κατάλυμα). Παραλλαγή της μορφής αυτής αποτελεί η σύσταση *ανώνυμης* εταιρείας στην οποία ανήκει το ακίνητο. Στους μετόχους χορηγούνται ονομαστικές μετοχές στις οποίες ενσωματώνονται τα δικαιώματα συγκυριότητας των μετόχων στο ακίνητο καθώς και εκείνα της διοίκησης της ΑΕ¹⁷.

5.3.5. Στην Πορτογαλία το χρονομερίδιο έχει θεσπισθεί νομοθετικά ως νέο *εμπράγματο δικαίωμα*, ανάλογο μ' εκείνο της οριζόντιας ιδιοκτησίας¹⁸.

14 Gitter, *Gebrauchsüberlassungsverträge*, 1988 14 EI 1, και 14 EI 4, Martinek *Franchising*, 1987, σ. 278 επ.

15 Βλ. Gralka, *Time-Sharing bei Ferien-häusern und Ferienwohnungen*, 1986, σ. 37.

16 Gralka όπ. παρ. σ. 127-128 και Γεωργιάδης, *Ελλάνη* 1988, σ. 1653.

17 Edmonds, *International Timesharing*, 1986, σ. 185.

18 Edmonds, όπ. παρ. σ. 239.

5.3.6. Στη χώρα μας ο ν. 1652/86 προβλέπει και ρυθμίζει τον θεσμό Time-Sharing, όχι με την μορφή της διαιρεμένης ιδιοκτησίας αλλά με τη μορφή της χρονικά διαιρεμένης μίσθωσης. Καθιερώνει δηλαδή το χρονομερίδιο διακοπών, ως ενοχικό δικαίωμα που απορρέει από σύμβαση μισθώσεως πράγματος.

Ο ν. 1652/86 εισάγει μία σημαντική καινοτομία στο καθεστώς των παρεχόμενων από τις Τράπεζες ή άλλους δανειοδοτικούς οργανισμούς ασφαλειών, σε περίπτωση δανεισμού. Υποθήκες, προσημειώσεις, αναγκαστικές και συντηρητικές κατασχέσεις για την ασφάλεια απαιτήσεων του Δημοσίου, ΝΠΔΔ, Δήμων και Κοινοτήτων, Οργανισμών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Τραπεζών ή άλλων δανειοδοτικών οργανισμών, που υπάρχουν στα ακίνητα αποσβένονται και αίρονται, αν χορηγηθεί εγγυητική επιστολή με την οποία καλύπτεται το σύνολο της απαιτήσεως από ελληνική ή ξένη Τράπεζα. Καθιερώνεται δηλαδή σημαντική απόκλιση από το ισχύον καθεστώς των εγγυήσεων, το οποίο μέχρι σήμερα βασίζεται στις εμπράγματα ασφάλειες επί ακινήτων. Η ρύθμιση αυτή της απαλλαγής από τα εμπράγματα βάρη καθιστά αυτό τον θεσμό ελκυστικό¹⁹.

6. Αναμφίβολα τα νέα χρηματοδοτικά μέσα συμβάλλουν στην ομαλοποίηση της αγοράς, και προσελκύουν ολοένα και περισσότερους καταναλωτές. Η μετακύλιση του κινδύνου από τον ένα συμβαλλόμενο στον άλλο, ή βελτίωση της επιχειρηματικής ρευστότητας, ακόμη δε η ενίσχυση της τάσης για συγκέντρωση κεφαλαίου, απαραίτητου για την ανάληψη των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών καθώς τέλος και η δημιουργία προϋποθέσεων για την εξασφάλιση της ελλείπουσας επαρκούς φερεγγυότητας των καταναλωτών, αποτελούν τα κυριότερα πλεονεκτήματα που στηρίζουν αυτή την θέση.

7. Οι συνηθέστεροι τρόποι των νέων χρηματοδοτικών τεχνικών, που διευρύνουν αισθητά τα παραδοσιακά πλαίσια, τη μορφή αλλά και τον τρόπο λειτουργίας των ενοχικών ιδίως συμβάσεων είτε βρίσκονται υπό θεσμική διαμόρφωση, όπως είναι τα εγγυητικά δάνεια (με τη δημιουργία εταιρειών αμοιβαίων εγγυήσεων) είτε διευρύνουν το πεδίο τους, όπως συμβαίνει με τις χρηματοδοτικές μισθώσεις (Leasing), τις εταιρείες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring), και τις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital) είτε τέλος αναμένουν την θεσμική τους κατοχύρωση, όπως συμβαίνει με τα προθεσμιακά συμβόλαια (Futures Contracts) και τα δικαιώματα (Option Contracts)²⁰.

7.1. Αναφορικά με το θεσμό της χρηματοδοτικής μίσθωσης (Leasing), το ισχύον νομικό καθεστώς του ν. 1665/85, με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις επεκτείνεται και στα ακίνητα που προορίζονται αποκλειστικά για κάθε μορφή επαγγελματικής στέγης (με εξαίρεση τα οικόπεδα), στα πλοία, τα πλωτά ναυπηγήματα και τα αεροσκάφη.

¹⁹ Γεωργιάδης, *Ελλάγη*, όπ. παρ. ο.1654.

²⁰ Πρβλ. Μαλακός-Δεμίρης, όπ. παρ. σ.111 επ.

Η διευκόλυνση που θα παρέχεται εφεξής στους ενδιαφερόμενους επαγγελματίες αφορά την απαλλαγή τους από τους φόρους αυτομάτου υπερτιμήματος και μεταβίβασης.

7.2. Οι εταιρείες πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων (Factoring), καλύπτουν μόνο δραστηριότητες του εξωτερικού. Με την επιδιωκόμενη τροποποίηση του νόμου 1905/90, θα επεκτείνουν τη δραστηριότητα τους και στο εσωτερικό της χώρας, με συνέπεια να δημιουργείται ένας ακόμη χρηματοδοτικός μηχανισμός των εμπορικών και λοιπών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

7.3. Δραστική νομοθετική παρέμβαση επιχειρείται και στις εταιρείες κεφαλαίου επιχειρηματικών συμμετοχών (Venture Capital). Το νομοσχέδιο που κατατέθηκε προς ψήφιση στη Βουλή, πριν από λίγες ημέρες, καταργεί με την ακροτελεύτεια διάταξή του, το νόμο 1775/88, μετά την παρέλευση μεταβατικής περιόδου δύο ετών.

Σκοπός της νέας πρότασης νόμου είναι η εισαγωγή ενός συγχρόνου θεσμικού πλαισίου για τη χρηματοδότηση του επιχειρηματικού κεφαλαίου στη χώρα μας. Ο χαρακτήρας του επιχειρηματικού κεφαλαίου είναι πιο αναπτυξιακός απ' αυτόν των εταιρειών επενδύσεων του ν.1969/91, αφού με την διάθεση ιδίων κεφαλαίων γίνεται δυνατή η περαιτέρω κινητοποίηση χρηματοοικονομικών πόρων και η άντληση δανείων, ώστε να πραγματοποιούνται επενδύσεις πολλαπλάσιας αξίας.

Αξίζει τέλος να σημειωθεί ότι το νέο πλαίσιο επιτρέπει την ευρεία εφαρμογή του Θεσμού και πέραν του χώρου της υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας χωρίς να συνδέεται υποχρεωτικά με κρατικές επιχορηγήσεις ή να εμπλέκει επίπονες γραφειοκρατικές διαδικασίες.

7.4. Σκέψεις υπάρχουν ακόμη για την θεσμοθέτηση εταιρειών αμοιβαίων εγγυήσεων, που έχουν ευρεία ανάπτυξη στις προηγμένες χώρες της Δύσης. Οι εταιρείες αυτές θα καλύπτουν τα ιδιαίτερα χρηματοδοτικά προβλήματα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες πάντα αντιμετώπιζαν δυσκολίες πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα, πληρώνοντας ακριβότερα το χρήμα, λόγω ακριβώς της ανυπαρξίας επαρκών εγγυήσεων.

Η σχετική πρόταση νόμου προβλέπει ότι μέτοχοι των εταιρειών αυτών μπορούν να είναι μέλη εμπορικών, βιομηχανικών και επαγγελματικών επιμελητηρίων, τα οποία διατηρούν εμπορική ή μεταποιητική επιχείρηση, ή οποία δεν απασχολεί περισσότερους από 100 εργαζόμενους. Οι εν λόγω εταιρείες θα παρέχουν στα μέλη τους εγγυήσεις για δανειοδότηση, ακόμη δε οι προμήθειες τους θα απαλλάσσονται από κάθε φόρο, τέλος και εισφορά με εξαίρεση το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου και του ΦΠΑ.

Ταυτόχρονα προβλέπεται και η δημιουργία νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Ταμεία αντεγγύησης», που θα καλύπτουν κατά ένα ποσοστό τον εγγυητικό κίνδυνο που αναλαμβάνουν οι εταιρείες αμοιβαίων εγγυήσε-

ων.

8. Κυρίες και κύριοι σύνεδροι, ο εκσυγχρονισμός του ελληνικού χρηματοδοτικού συστήματος και η κατανόηση της ανάγκης προσδιορισμού του θεσμικού πλαισίου των συναλλαγών, καθ' υπαγόρευση των διευρυνόμενων, εντεινόμενων και διεθνοποιημένων πλέον συναλλακτικών σχέσεων, προφανώς κινείται στην ορθή κατεύθυνση προκειμένου να ανταποκριθεί στις αυξανόμενες ανάγκες της αναδυόμενης αγοράς, ιδίως των βαλκανικών χωρών.